

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Den Danske Stats-Kirke upartisk betragtet

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Den Danske Stats-Kirke upartisk betragtet", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 19. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1834_534A-txt-shoot-idm729/facsimile.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

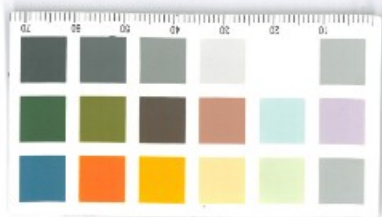
Fæderne = Troen en Debs = Dom, som jeg vel troer „Han deroppe“ vilde aldrig stabsfæste, men som desuagtet kunde blive sørgelig nok for det Land, hvor den sættes.

Alter-Bog og Sogne-Baad.

En Ting vil jeg her stræbe at vise, først, at naar Præster af Fæderne = Troen skal være bundne til Alter = Bogen, kan deri Intet forandres, som er værdt at nævne, dernæst at om end Alter = Bogen ganske som den er bogstavelig blev fulgt af alle Præster, kunde dog Fæderne = Troens Bekendende ei uden Sogne = Baadets Løsning faae Samvittigheds = Frihed, og endelig at Præster af alle Bekendelser trænge i Grunden lige høit til dogmatisk og liturgisk Frihed for værdelig at giøre Stolen den Høit, Den behøver og maa vente af sin Kirke.

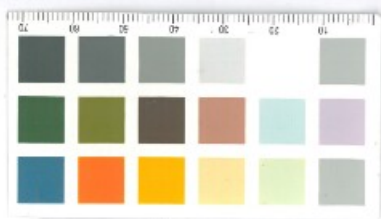
Min første Paasand, at skal Præstene af Fæderne = Troen herefter være bundne til en Alter = Bog, maa den i Grunden blive som den er, grunder sig derpaa, at Liturgi og Lærdom hos de Lutheriske Christne er paa det Høieste forbundne, og Ordet ved Raade = Møderne, som netop er det store Livets Væb i Liturgien, ingenlunde en blot Gjenstand for „Smag og Behag“, men Hilden til hele de Troendes Haab og Trost, saa, hvem der vil berøve dem det, vil, hvad enten de veed det eller ikke, ret egenlig berøve dem der es Meligjon.

Dette, som Fæderne = Troens Modstandere na-

turligtvis havde en satanisk Paasfand, maa seplens klinge de fleste i vore Dage fremmed, da hele Kirke-Sagen i Hederne sædvanlig er behandlet blot for Smagens Dom-Stol, under den udtrykkelige eller tause Forudsætning, at kun den vandringsværdige Almue kunde talde paa at sige, Man vilde give dem en „ny Tro“, naar Man blot forandrede „Formularerne“ ved Daaben og Radværen. Men det klinge nu fremmed eller velbekendt, lissig eller skurrende, saa er det sendt, og vilde for sidste ordages, om det blev dulgt, at ved Raade-Midlerne kan saa godt som slet ikke vares, naar Hederne-Troen skal ogsaa blot sige sig taalt i Stats-Kirken. At nemlig den Christne Kirke, naar Man tog Raade-Midlerne bort, med det Samme var forsvundet, det vil vist nok Mange nægte, men at den derved havde alt Tilstrækkende for dem, der i Kirken søge guddommelig Trost over Synd og Dod og al Verdens Misfornemmelighed, altsaa alle Raaderne-Troens virkelige Tilhængere, det er dog ligevist, og kun om dem er jo Taler her, saa jeg kan lade det ganske staa ved sit Værd, om det kunde betale sig at holde en Stats-Kirke for Høll, der enten slet ingen Trang selde til guddommelig Trost over Synd og Dod og Verdens Mis, eller meende dog, de kunde selv løse sig til den.

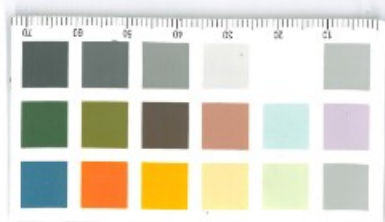
Men er nu Raade-Midlerne Kirke-Statens eller „Kirkenes Gode“, da kan heller Ingen nægte, der er „visse Ord“, hvorpaa deres Tæthed beroer, og hvormeget der nu end kan

vijses om, hvor mange blise Døds ere, bliver det dog lige Naar, at naar Man ved et af Naade-Midlerne berøver mig Døds, som jeg troer høre til dets Værdighed, da gier Man Bøds paa min Samvittighed; thi det er nødvendig i mine Døds det Samme, som Man berøvede mig Naade-Midlet. Tænkensfor da her at indblænde mig paa det saare vonskelige Overgaaen, hvor meget Man kunde forandre ved Naade-Midlerne, uden at forgrube sig paa noget Væsenligt, vil jeg spørge enhver tænkende Mand: Vag eller Værd, om Man dog ikke er visse sig paa at beholde det Væsenlige, naar Man beholder det Hele, og om Man virkelig, efter en Andens Døds, kan faalde Noget, hvortil Man anser sit timelige og evige Vel at være bundet.

Dag her, hvor det gjælder hver Sulets Tro og Trost, Sjæl og Salighed, her nyttel det ikke at tale i almindelige og ubestemte Udtryk, her maa Spørgsmaalet tages lige ud af Livet, for at faae i sit rette Væsen og vise, det er Sama-Ting, hvad Man forandrer i Lære-Bøger, Psalme-Bøger og i al Verdens Bøger, imod hvad Man forandrer ved Naade-Midlerne i Alter-Bogen, naar den skal usfravigelig følges ved enhver Daab og Alter-Gang i Stats-Kirken.

Betrægt vi nu, alle hvad Man med en fornem Mine kalder „Formularerne ved Daaben“ men et Kænne med Hæderne-Troen, som anser Daaben for det store „Gienfødselsens og Fornyelsens Bad i den Hellig-Aand“ hvor-

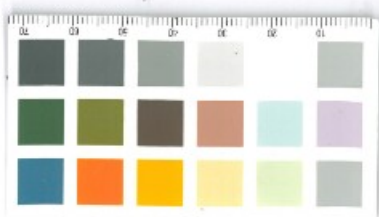

ved ham har faaet Synds-Fortabelse og er blevet et Guds Barn, med Arve-Net til det evige Liv, see, da er det jo den Daab, der forettes som det findes beskrevet i Alter-Bogen, det er den Daab, hvorpaa han grunder sit Saligheds Haab, den, forudsætter han, var aigte, forettes efter Christi Indsigtelse, den, er det hans Sjæls Righed, har Kraft til at træffe og styre i Liv og Død, og det er hans Righed, enten fordi han troer sine Lutheriske Fædres Vidnesbyrd om, hvad de havde erfaret, eller fordi han hos sig selv har sporet guddommelige Virkninger af den Daab, han døbttes med.

Da det nu træffer sig, jeg selv er En af disse, og er Præst tillige, bør jeg betæge Tilfældet alt Svævend: og Ubestemt, ved al veje paa mig selv og skrive arlig, hvad jeg kunde og hvad jeg ikke kunde tænke, Naar forandrede ved Daaben, naar jeg havde Barn i Kirke, og hvad jeg kunde eller ikke kunde forandre, naar jeg skulde døbe Barn. Bedre Udfomne end der er med mig, som ved historisk Besked med Daab og Alter-Bog, og stiller omhyggelig „Fædrene-Troen“, som jeg har tilfælles med Møllige, fra min „Dogmatik og Greges“, som jeg maaske ikke har tilfælles med en Sæst, bedre Udfomne end der er med mig, kan der da umulig være med Hogen af mine virkelige Troes-Fordvante: ei med de Børge, som ere kirkehistorisk vandsundige, og ei med de Christi-Kloge, hvis Tro og Theologi sædvanlig er saa sammensmeltede, at de kunde slet ingen Forskiel.

Og hvor feiligt kunde jeg da nu være, naar
 jeg gik saavidt, som min Samvittighed paa nogen
 Maade vilde tilskade? Da jeg veed, der blev gjort
 Gudrel om ved Daaben det Alor, jeg blev født, saa
 allerede jeg er døbt uden Djevels-Resvargelse
 og med den ny Indledning af Biskop Valle, uden
 at jeg kan skionne, det har gjort nogen Forskiel paa
 Daabens Virkning hos Bædrene og hos mig, saa
 vilde jeg, som Barne-Bæder, naturligvis ikke hype
 nogen Liv, om Man end dobbe den Lille efter en
 anden Indledning, naar den kan passe med
 Troen og Daaben, eller reent udelod hvad jeg ikke
 anseer for mere væsentligt, men udelod Man „Sors-
 sets Betegnelse“, vilde jeg allerede jursse, fordi
 jeg har en Ahnelse om at det betyder mere end jeg
 forstaar, og veed det er althannelt ved Daaben,
 om ikke jævndreende med den, og forandrede Man
 virkelig det Mindste ved Daabs-Pagten eller
 Daaben selv, da vilde jeg protestere, og naar det
 ikke hjalp, selv dobbe mit Barn, som jeg var døbt.
 Dette vilde ikke blot være mig en Hjertets Trang,
 for at ikke Kirke-Samfundet mellem mig og mit
 eget Barn skulde lide noget Skar, men en Samvit-
 tigheds-Sag, da jeg ikke maatte lade det lemme
 an paa et Lykke-Træs, om den virkelig foran-
 drede Daab vilde have samme guddommelige
 Virkning paa mit Barn, som jeg troer, den Uforsans-
 skede har haft paa mig og mine Bæder, ja paa
 Maltige fra Arids-Tid. Vilde Man stille mig til-
 frede med den Forsikring, at Daabs-Pagten havde
 i den ældre Tid undergaaet mange Forandringer

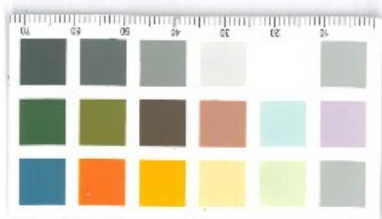
uden at det havde gjort nogen Forskiel, da forsklede det naturligvis aldeles sin Virkning paa mig, som baade af Kirke-Historien veed, det er et aldeles løst foregivende, og indseer, det maa vare blotet for al Sandhed, hvis det ikke skulde have været idelt Bebrageri med Daaben og Fæderne-Troen i hele det Mar-Tusinde, vi Danske har havt dem, og det maa vel for mig Enhver som lyfter paaflaae, men han maa sandelig ikke forlange af mig at jeg enten skal indromme hans Paaflaad, eller paa Grund deraf lade for Mine den Daab servanske, jeg debtes med, og troer mig gienfødt ved til det evige Liv. Det er nemlig soleklart, at skal min Daab paa Christi Ord vare et stort Raade-Middel, da maa den vare forrettet efter Christi Indsigtselse, men vilde ikke lenger forrettet ders efter, naar den forrettedes anderledes, og naar Man vil troste mig med, at min Daab er ikke heller forrettet efter Christi Indsigtselse, da driver Man jo kun aabenbar Spot med mig, med Daaben og Fæderne-Troen.

Kunde jeg nu blot som Fæder ingenlunde med flest Samvittighed samtykke i mindste virkelige Forandring ved Daabs-Pagten, og maatte jeg, som jeg udeevendig maatte, erklære Forvandlingen af „Djævelen“, til et upersonligt og ubestemt „Synds-Begreb“ eller Udeladelsen af „et Led“ i Troes-Besjæftelsen, eller Oplosningen af den tredie Persons „den Hellig-Aand“ Navn i dets løse Bestaaelse, for en virkelig Forandring, da maatte jeg som Præst med Fæderne-

Troen endnu tage det langt strengere; thi deels maatte jeg erklære Baandet sonderret mellem os og vore Lutheriske Fædre og alle Danske Christne fra forhim Tid, naar vi forlæste deres Troes-Bekendelse og Daabs-Pagt, deels maatte jeg veagre mig ved at forrette nogen Daab, hvorved der ikke, ligesom ved den Gamle, høitidelig erklæredes at den er det Gienfærdens og Fornægtelsens Bad, Kristus har indfistet og som stænker den Troende Synds-Forladelse og Arve-Ret til det evige Liv, og endelig maatte jeg klynge mig ved enhver Forandring, som nogen Fader sandt betænkelig ved sit Barns Daab, da vi i Henseende til de Skotskliges Samvittighed have en streng Ordre af Apostelen Paulus, som jeg troer, er et Guds Bud.

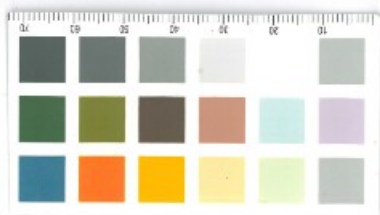
Med Daaben kan der altsaa slet ingen af de Forandringer gøres, som de Herrer Clausen og deres Parti fordrer, naar Tilhængerne af Fæderne Troen skal have Samvittigheds-Frihed og deres Præster følge en ny Alter-Bog, saa vi er neppe indenfor Kirke-Døren, før vi see, at den Liturgiske Uenighed ret egenlig er en usørlig Lovsøm, Troen, umuelig at tilægge, fordi ærlige Fjoll ligesaa lidt vittelig kan fornægte den Tro, de har, som belænde den, de forsyde. Vi behøve da ikke at gaa videre, thi ved „Indgangen og Udgangen“ af Kirken er det ganske oadventbar kun „det første Skridt“ der løser, og kan Stats-Kirkens Præster umuelig enes om Ordene

ved Daaben, da vilde al anden Enighed være ubetydelig; men det følger dog tillige af sig selv, at da Trosten ved Daaben netop angaaer „Troen, Haabet og Bilkarene for Saligheden“, saa maaske den søde Uenighed om ethvert Udtryk for det Hirkelige: Nu, og ved „Adværen“ som en hemmelighedsfuld Forening med „den korsfættede igien opstaaende Frelser“ tilbageværende sin usforligelige Egenkab, ja, kjænde jeg, som Communicant, stet ikke er opsat paa Strid om det store Sæbeleth „sande Legeme“ og „sande Blod“, maatte jeg dog kalde det Samvittigheds-Tvang at afskaffe et Ord ved Naade-Midlet, hvis Brug er uskyldig, men hvis Udeladelse er mistænkelig og kan forarge mangen ærlig Lutheran.

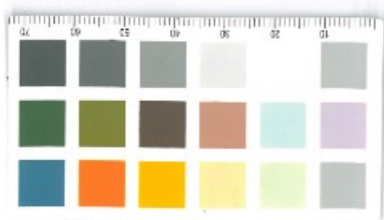
Da nu Modstanderne vil være enige med mig om, at naar der ingen Forandring bliver ved „Daaben og Adværen“, er Messen neppe værd at tale om, saa har jeg givet gjeldig Grund for min første Paastand, at ingen Forandring som er værd at nævne kan skee med Alter-Vogen, naar Præster med Fæderne-Troen skal nødes til at følge den og Folk med samme Tro nødes til at blive i Stats-Kirken.

Nu var mit anden Paastand, at om end alle Præster nødes til bogstavelig at følge den gamle Alter-Vog, kunde dog Fæderne-Troens Befkiendere kun ved Sogne-Vaandets Beslutning vinde den allernødvendigste Samvittigheds-Frihed, og til Klarlig at indsee det, vil det være Nok at betragte Confirmationen,

hver ikke blot Kirurgi og Færdom siensynlig mødes, men hvorved Sogne-Præstens modsatte Færdem er en troende Fæder endnu utaaleligere end hans liturgiske Hellighed.

Confirmationen skal være en høitidelig „Be-kræftelse i Daabs-Pagten“ og dermed i Fæderne-Troen, og dertil hører da nødvendig, hvad Alter-Bogen foreskriver: en Gienagelse af begge Hoved-Spørgsmaalene ved Daaben; saa der kan ingen uanfelig Grund være til den hyppige Udeløselse deraf, uden vedkommende Præsers Formening, at Djævelen maa ikke forsages, fordi han ikke er til, og at Troen paa Fæderen, Sønnen og den Hellig-Hånd er enten en Dvertro eller en Ubetydelighed. Saa klart som det imidlertid er, at Præsler, som lære deres Confirmander saaledes, ei, uden at skamme sig dybt, kunde høitidelig spørge Børnene: forsage I Djævelen; troe I paa Gud Fæder, Son og Hellig-Hånd; og vil I blive i denne eders „Daabs-Pagt“ til eders sidste salige Ende; ligesaa klart er det jo dog ogsaa, at jeg kan ikke have denne min Daabs-Pagt levende for mine og agte at blive den tro til min salige Ende, og dog sende mine Børn hen at beredes til Confirmation hos en Præst, som jeg veed, vil ingenlunde bekræfte dem i den, men maa efter sin Dverbovisning formane dem til at frasalbe den! At forlange Sigt af mig var aabenbar ikke blot uretsfærdigt, men saa unaturlig grusomt og æprensende, at ingen ædel Mand kan taale Tanken, thi det var aabenbar det uhyre Forlangende, at jeg skulde selv forraade

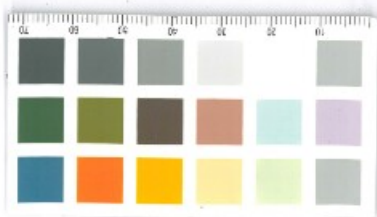
mit Tro og mit Saligheds Haab i mine umyndige Børn, hvad Man ikke engang serlanger of Jøder i Tyrkiet. Nu, det serlanger viss nok heller Inget af mig, som ovenskrevet boer hvor Sogne-Vaandel for staadigt er lost, men var jeg en Døde, da kunde det lei see under nærdøende Omstændigheder, at min Sogne-Præst forlangde det af mig, uden at der hardad var nogen Medning, og jeg er derfor ganske viss paa, at naar vor Faderlige Regjering blot et eneste Dieblik betænker, paa hvilken Pine-Vent Sogne-Vaandel nuomhunder til maa staae Fader- og Moder-Hjertet, hvor Fæderne-Troen er levende, da kommer det Vaand til at briste, om saa end de Høieste Præster vilde protestere endnu stærkere mod Sogne-Vaandets end de Høieste Herremænd mod Stats-Vaandets Løsning. Jeg er derfor ogsaa viss paa, at dette Vaand vilde været lost for længe siden, naar det ikke i Hensende til Confirmationen altid havde været Hoved-Staden fremmed, og derfor i sin egenlige Bestaaenhed indgaaet Regjeringens Dyrksheds.

Jeg har nu viss, at naar Regjeringen ikke kan og vil noede alle Præster i Stats-Kirken baade til at følge den gamle Alter-Vog ved Naade-Mislerne og under vise Confirmationerne overensstemmende med Naabs-Pagten, daer Sogne-Vaandets Løsning det eneste Middel, hvorved vi, som holde ved Fæderne-Troen, kan have virkelig Religion- og Samvittigheds-Frihed i Stats-Kirken, og det er mig naturligvis Hoveds-

Sagen, da det angaar det Saligheds-Sag, saa jeg kunde relig overlade det til Regeringens modne Overlæg, paa hvilken Maade, den vilde håndhæve Frihedens Lov i sin velerhvervede og af Grund-Loven hjemlede Art til at bestaae og forplante sig i Landet; men det vilde hverken være ærligt eller sedemælsomt af mig at forlie de vægige Grunde, der gior det raadeligt, ingenlunde at indfrænte men heller slæbste og udvide Præsteres Frihed, som ved Sogne-Baandets Løsning taber sit eneste stadelige Paahæng og vinder en Gavnlighed, de fremste Tider vil næst aabenbare.

Spem der gjennem en Mælle af Nar ukærlig og med sin hele Sjæl har arbeidet til et ædelt Maaal, der tidlig indtog og begejstrede ham, han føler bedst, hvor sonderfulsønde det vilde være, emstder at maatte eygde sine Bestræbelser og selv, saavidt mueligt, tilintetgjøre Frugterne deraf. Derfor sympatisere vi alle med Keiser Joseph den Anden i hans dybe Grammelse, om vi end ere mezel uenige med ham saavel om den Døphening og det Hælle-Selvs Værd, han stræbte at fremme, som om de Mædres Gædhe, af hvilke han betænde sig, og stæende i Hænden for den Ester-Slægts Dom-Stol, jeg maatte hade mig selv for at ringegætte, spørger jeg dristig: hvad var dog Josephs Bestræbelser mod Frederik den Sjette's for ægte Borgerlig Frihed og Ligelighed, for almindelig Folke-Døphening og for Bidskabeligheds Fremme i alle muelige Retninger. Om jeg derfor end ikke havde de stærkeste Privat-Grunde til at ønske Majestæten al

□ □

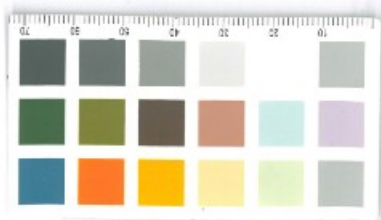
den Glæde det kan gjøre en Konge „med Graaghaars-Krone“ selv at bære Forste-Creden af sin Vaar-Sad, maatte jeg dog kun med dyb Bemod tænke mig Muligheden af, at den ædle Konge-Baad selv skulde bidrage til at forkyrte sit berømte Værk, og noble Ansættighederne mig selv til at bede derom og ubestulte Nødvendigheden deraf, da maatte jeg ret føle mig sedt under en uhykkelig Stjerne. Skulde derfor det blive Enden paa den kirkelige Giarling og Spænding hos os, som ingen menneskelig Magt eller Klogskab kunde forebygge, da den aabenbar er grundet i Menneste-Naturens og den Historiske Udviklings uforanderlige Love, skulde det blive Enden paa den Giarling og Spænding, det var ikke mit Valg men min uundgaaelige Lødd at fremme og forøge, enten at Hædernes-Troens forige Tilhængere, afskildte fra Stats-Kirken, tabte næsten hele deres borgerlige og videnskabelige Indflydelse, eller at det Syttende Aarhundrede skulde gaae igien i det Nittende, med alle de Baand paa Landens Medskab, som alt da var Teit og vilde nu være Kanker; skulde det blive Enden, da kunde jeg ikke rettere sjonne, end at Danneemarks berømte Lykke-Stjerne var dalet, for aldrig mere at stige; thi alle Guds-Mærker paa Livens Strøm maatte stusse, om ikke i begge Tilfælde Landen blandt os havde endt sin Bane, uden at naae sit Maal!

Derfor skal jeg altid betragte det som en Indflydelse af Danneemarks gode Genius, den milde Lys-Tanke, der opstod i min Sjæl, at Sogne-Baadets Besæning, medens det paa den ene

Side skriver Fæderne-Troen i Giffelighed for borgerlig Utkæmpe, paa den anden Side haver alle Betænkkeligheder ved at gjøre den dogmatiske og liturgiske Frihed Iovmæssig, som vor Regiering giennem et halvt Aarhundrede har begunstiget, og som da sikkert ikke mindre hos Præsterne af Fæderne-Troen end hos de Andre, vil bære velgignede Frugter for Sædeligheden, for Folke-Dannelsen, og for al Bidsælselighed.

Forhen, naar jeg i Lærerne stræbde at forene Fæderne-Troens Borgerlige Fæd med almindelig Samvittigheds-Frihed og en stadig fremstribende Udvikning, og det var en Opgave, der gjennem en Række af Aar hystede mig saa meget som vist Gaa af mine Samtidige; da var den Engelske Stilling, med Fæderne-Troen eneældig i Stats-Kirken og fuld Religjons-Frihed derudenfor, det Betske jeg vidste af at sige; men den døde Stil-Stand i Stats-Kirken og den vilde Verden derudenfor, med hele Misforholdet mellem Religion, Literatur og Bidsælselighed, var mig dog immer i Veien, og lod sig ei saaledes ulede blot af den Engelske Giendommelighed, at Man jo allervorne maatte besyge noget lignende. Først da jeg saae, at Fæderne-Troen ligesom godt kunde stilles ved Sogne-Baadets Udvikning, som ved Disserterens Udgang, vandt jeg Modighed til at sammenligne vor Stats-Kirke, som den for Dickkistet er, med den Engelske, og opdagte da snart, at Hoved-Grunden til Englands aandelige Kræffe, hvori baade Stats-Kirke og Hvi-Stole trues med Undergang, maa søges, vist nok ikke i Religjons-Friheden, der oienlysig har forsøket og endnu

formilber den, men i den uordenlige Maade, hvorpaa Friheden er opkommen, og den Forstening en Stats-Kirke, der skal holde sig i Modsetning til allehaande Secter, umuelig kan undgaae, saa det Chaotiske i vor Stats-Kirke vilde nepo være et uberegneligt Fortrin, naar kun ikke Folkets Samvillighed og Færdighed dristuede i Praesternes, saa hver Sognes Praest blev en lille Pave, og Menighederne, der dog umuelig kunde stige Tro saa tit som Praest, blev enten aldeles ligegyldige eller et Aev for aldens Svarmeri. Løses derfor blot Sogne-Baadet, da vil Praesternes fri Stilling giøre, at baade blive alle Folkets religiøse Ansættelser repræsenterede i Stats-Kirken, og træde i Aere-Virkning under de allersgünstigste Omstændigheder, da den eensartede videnskabelige Samlelse hos Praesterne, og Disces lige afhængige og lovmæssige Forhold til Regjeringen og Folket, vil, saavidt mueligt i denne Verden, forebygge, altsaa i højeste Grad formindste de farlige Følger af den religiøse Modsetning, der i Forstand og Tid en umuelig kan forsvinde, uden i en Ligegyldighed ser det Himmelste, der ligesaa vel er Statens som Kirkens Pelsens.

En fri Stats-Kirke med en fri Menighed, det er da, hvad jeg inderlig ønsker mit Fæderne-Land, ja, hvad jeg er vis paa, vil værdig bidrage til, paa den ene Side at bevare det for de voldsomme Mytelses, der true Christenheden, og paa den Anden at fremme en høi og vidtstrakt, men religiøs, historisk fremtrædende Oplysning og Videnskabelighed, saa Europa skal nødes til at be-

fiende, der er dog noget „ægte Dansk“ som ferjes-
ner Alles Bisald og maa misundes, hvor det ei kan
esterliges! Meget muligt, at en saadan Stats-
Kirke kun kan trædes i Danmark, hvortil der neppe
engang ved Christendommens Indførelse heres Baas-
hen-Gny, og opstaae kunde den sikkert ikke an-
denseds paa Jorben, saa, naar ved Sogne-Baadets
Løsning Krandsen er sat paa denne ny Bygning:
Glitter-Borgen, hvor Forsete bygger og
„jævner alle Trætter“; da maa vi, og de sildigste
Slægter med os, beundre og laknemmelig tilbede
det kærilige Forsyn, det, som en kvindelig Kone,
Storke-Dronningen, stienkede Danmark Konger es-
ter Folkets Hjerte, og i det store Lieblit, da Hol-
te-Landen svævede mellem Liv og Død, en Ju-
bel-Drot, saa fredesgod, at selv de haardeste
Kæmper, som havde hvilet under Danmarks Hjerte,
ei kunde set Ham i Diet, uden at de svungne Sværd
soer i Valgen, medens Han med „Rettes Sværd“,
som giver Alle Ret, overbuggede den Knude, der
aldrig havde forbundet Hjert er, men spændte nu
modsatte Aander i Vælte til Lande-Sorg og fælles
Udengang!

Den fri Stats-Kirke.

Stiondt jeg hverken kan nægte mig selv eller
mine Lands-Frænder den Glæde at høre, hvad Dan-
marks Genius hvifler, naar vi lytte, og hymner om
det Lands Lyfialighed, hvor selv de bedste aandelige
Kampe, stiondt ærlig meente, dog kun er Ridders-

